

Autorka přesvědčivě dokumentuje, že je možné nejobvykleji změřit souvislosti ekonomické, avšak zároveň poukazuje na fakt, že není možné v současné době přesně změřit „další důsledky, které spadají do oblasti sociálních a osobnostních konsekvencí případně nízké míry funkční gramotnosti“ (s.164). Jako jeden z podstatných důsledků nedostatečné gramotnosti uvádí rovněž sociální vyloučení.

Na základě analýzy pedagogických souvislostí rozvoje gramotnosti upozorňuje se na nepominutelnou roli základního vzdělání (v podobě povinné školní docházky) v získávání gramotnostních dovedností v dětství pro dospělost, přičemž však „základní vzdělání nemůže plně zajistit požadovanou úroveň funkční gramotnosti dospělého člověka“ (s.168).

V závěru jsou vedle nezbytného přehledně podaného shrnutí nejdůležitějších myšlenek knihy položeny některé závažné otázky. Kromě toho zde nacházíme zajímavé zpracování modelu nízké úrovně funkční gramotnosti, resp. typu člověka, který má vyšší než průměrnou pravděpodobnost, že bude označen jako člověk s nízkou úrovní funkční gramotnosti.

Publikace, která je myšlenkově a informacně velmi bohatá, dokládá danou problematiku řadou grafů, tabulek a nových pohledů, čerpá ze statistik OSN, UNESCO, Světové banky, z výzkumu SIALS (Second International Adult Literacy Survey) aj. Její význam můžeme spatřovat také ve skutečnosti, že zcela nesporně zaplňuje pomyslnou „mezeru“ v podrobnějším rozpracování jednoho z významných témat moderní české pedagogiky na prahu 21. století, navíc s poukazem na zastřešující rámec rozvinuté gramotnosti v podobě celoživotního učení a rozvoje člověka v učící se společnosti.

V této knize najdou proto zcela jistě poučení nejen pedagogové a výzkumní pracovníci na poli edukačních věd, ale také studenti i široká vědecká obec.

K. OURODA

Skotáková, J., Štěrba, J., Gál, P.: Diagnostika kostních nádorů u dětí*

Nádorová onemocnění se stala v posledních desetiletích druhou nejčastější příčinou úmrtí dětí a mladistvých v průmyslově vyspělých zemích. Přestože jsou diagnostické postupy v dětské onkologii analogické diagnostickým postupům v obecné pediatrii, přece jen biologické vlastnosti dětských nádorů vyžadují více obezřetelosti. Nádory dětí a mladistvých jsou považovány za choroby akutní – rychlostí svého růstu, kratším generačním časem jejich buněk, kratší dobou zdvojení, větší fragilitou, podílem růstové frakce i časným metastazováním. Dominuje proto snaha omezit případné diagnostické chyby a omyly. Proto by měla být diagnostika již od okamžiku vysloveného podezření na nádor realizována na specializovaném pracovišti dětské onkologie. Vzhledem k snadné traumatizaci dětských nádorů při vyšetření a k riziku následné systémové diseminace by se s každou rezistencí mělo u dítěte zacházet jako se zhoubným nádorem až do té doby, než je nádor vyloučen.

Nádorová onemocnění kostí a měkkých tkání představují v rozsáhlém spektru onkologických chorob významný úsek. Ne svým počtem, neboť ve srovnání s masově se vyskytujícími druhy, resp. lokalizacemi nádorů je jich relativně málo, ale významem. Jednak proto, že postihují jedince převážně nižších věkových skupin – tedy adolescenty a děti, jednak proto, že patří k nádorům s velmi vysokým maligním potenciálem. Významné jsou však i svým dlouhodobým dopadem pro život přežívajících i vyléčených pacientů.

Zásadním cílem onkologie je systematické zlepšování léčebných výsledků. Cestou nemůže být čekání na „zázračné“ léky, ale zejména časná detekce, přesná diagnostika a správně vedená léčba podle ověřených, upravovaných a doplňovaných léčebných protokolů.

Časná diagnóza je ve většině případů závislá na prvním lékaři, kterého nemocný

* Brno, Masarykova univerzita. Georgetown, 2002. 200 s.

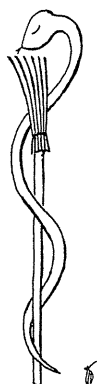
navštíví. Nejdůležitější zásadou je tedy na možné nádorové onemocnění především myslet.

Zavádění nových diagnostických postupů v posledních desetiletích výrazně zlepšilo diagnostické možnosti v onkologii. Ve svém oboru dosud ojedinělá práce na našem trhu autorů Skotáková, Štěrba, Gál „Diagnostika kostních nádorů u dětí“ přináší stručný, bohatou grafickou dokumentaci doplněný a významově jasný přehled o současných možnostech diagnostiky nádorů kostí a měkkých tkání jak v obecné rovině, tak ve vztahu vyšetřovacích metod k jednotlivým typům kostních nádorů, k nádorům podobných afekcí a kostních pseudotumorů dle WHO klasifikace.

Je významným přínosem nejen pro lékaře prvního kontaktu, ale může pomoci lékařům všech specializací se v dané problematice rychleji a lépe orientovat.

D. ADÁMKOVÁ KRÁKOROVÁ

* Lékařská fakulta MU, Brno 2003, 69 s.

**Miroslav
VOTAVA**

.....▶
**VZPOMÍNÁNÍ
NAD STARÝM
INDEXEM**